

Nr 48.

Av herr **Pålsson**, *angående vissa ändringar i villkoren för inträde vid tandläkareinstitutet.*

Att åstadkomma billigare tandvård i vårt land samt förmå tandläkare att bosätta sig å centralt belägen plats på landsbygden kan betecknas som en ofrånkomlig nödvändighet. För den största delen av landsbygdsbefolkningen blir tandvården omöjliggjord på grund av tandläkarnes höga arvodestaxor, men kanske i ännu högre grad av med tandläkarebesök i städerna förenade resekostnader och därvid förlorad arbetsförtjänst, då det i många fall även för enkla plomberingar kräves mera än ett besök.

Det behöves ett mycket större antal tandläkare och dessutom åtgärder att förmå dessa att praktisera på landsbygden. Tandläkareinstitutet har nyligen utvidgats till ett omfång, att det beräknas kunna fylla vårt lands behov av tandläkare — men om ett kvarts sekel, och inga garantier finnas för att efter denna avsevärda tidrymd det då uppnådda antalet tandläkare skulle vara tillräckligt.

Den av ungdomen allt mera nådda insikten, att tänderna böra repareras i god tid, ökar säkerligen skaran i tandläkarnes mottagningsrum i den grad, att alla i Sverige utexaminerade tandläkare slukas av städerna, och landsbygdens berättigade krav på någorlunda närboende tandläkare blir aldrig tillgodosett.

Med det mycket stora behov av tandvård, som faktiskt förefinnes och som årligen ökas på grund av upplysning om nyttan av tandvård, är det föga utsikt till en större förbättring för den nu levande generationen på landsbygden. Det bör sålunda undersökas, om ej andra möjligheter finnas att fylla vårt lands behov av tandläkare.

Att ytterligare utöka tandläkareinstitutet är ju rätt så dyrt och tillgången till lärarekrafter allt för ringa, då väl ingen vill för åsatt lön avstå från enskild praktik. Det är därför från denna synpunkt glädjande att veta, att ett rätt stort antal svenska studenter utbilda sig till tandläkare vid tyska institut. Tillströmningen har ökats för varje år och uppgives nu vara cirka 150 st., av vilka de flesta tillhöra första årskursen. Om några år skulle vi sålunda årligen kunna få lika många svenska tandläkare utexaminerade i Tyskland som från vårt eget institut i Stockholm. Detta betyder, att tandläkarebristen i Sverige i verkligheten kan bli hävd i överskådlig tid, och därtill att ett stort antal svenska studenter, som nu anses hava det trångt i andra utbildningsgrenar, här skulle sättas i tillfälle att utöva en samhälls-

gagnande verksamhet med god årsinkomst. Dessutom skulle därigenom åstadkommas en naturlig regulator av tandläkareantalet, där konkurrens icke vore alldeles borteliminerad.

Bestämmande för antalet tandläkare bör icke vara den teoretiska frågan »hur många tandläkare behövas för att täcka vårt nuvarande behov» utan »hur många tandläkare kunna i vårt land finna en tryggad existens», sedan konkurrensen tvingat ner priserna till det rimliga och därmed möjliggjort för allmänheten att bekosta en god tandvård. Ställes målet så, blir behovet så stort, att det är svårt att för närvarande skymta behovsgränsen.

Under sådana omständigheter bör man tillse, att de i Tyskland utexaminerade svenska tandläkarnes - som för närvarande äro förbjudna praktisera i Sverige - legitimering icke blir förknippad med kompletteringsstudier av tvivelaktigt värde med därav föranledda högre studieskulder och tidsförlust, som senare skall gäldas med högre taxor.

De svenska studenter, som i Tyskland avlagt tandläkareexamen, hava att vid vårt tandläkareinstitut genomgå ny examen för att bliva legitimerade svenska tandläkare. Prövningen härför anses taga en termin. Examen kräver sedan följande halva termin. Som regel måste man dock räkna med hela två terminer, som prövningen lagts. Det måste ifrågasättas, om icke denna prov- och examenstid är alldeles för lång för de studenter, som i Tyskland avlagt en tandläkareexamen, som i och för sig tar längre studietid i anspråk än den svenska. Tysk tandläkareexamen, avlagd vid godkänt institut, bör väl kunna jämföras med den svenska. Därför torde böra tagas under öfvervägande, att dessa i Tyskland utexaminerade svenska tandläkare erhålla rätt att efter tjänstgöring som assistenter hos svenska legitimerade tandläkare, förslagsvis $\frac{1}{2}$ à 1 år, undergå svensk examen utan föregående provtjänstgöring vid tandläkareinstitutet. Som assistent kan lön påräknas under tjänstgöringstiden, varjämte ej må förbises, att en äldre svensk tandläkare kan hava gagn av att bliva bekant med tandläkekonsstens sista rön i Tyskland.

För att ytterligare befrämja syftet att underlätta landsbygdens tillgång till tandvård borde såsom villkor för den ifrågasatta lättnaden i förutsättningen för examen stadgas förpliktelse för sökanden att under viss tid, förslagsvis 5 år, taga bostad och utöva praktik å plats, som tandläkareinstitutets styrelse eller eventuellt medicinalstyrelsen må anvisa.

I ändamål att än mera stimulera hågen för tandläkareaspiranter att söka sin verksamhet å landsbygden synes kunna ifrågasättas, att bland de inträdessökande till tandläkareinstitutet i Stockholm de studenter erhålla företräde, som vilja binda sig att på samma sätt upptaga landsbygdspatik.

Med åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning av frågan, huruvida sådan ändring i gällande

bestämmelse för inträde vid tandläkareinstitutet samt för avläggande av examen därstädes må kunna genomföras, att svenska studenter, som avlagt godkänd examen såsom tandläkare vid tandläkareinstitut i Tyskland, eventuellt även annorstädes, måtte berättigas att efter ett halvt à ett års väl vitsordad tjänstgöring som assistent hos legitimerad svensk tandläkare undergå examen vid tandläkareinstitutet i Stockholm, mot förbindelse att under 5 års tid bosätta sig och idka praktik å plats, som blir honom anvisad, samt att av svenska studenter, som söka inträde å tandläkareinstitutet, de erhålla företräde, som ikläda sig motsvarande förbindelse, ävensom att Kungl. Maj:t ville utfärda föreskriften härom eller, om så skulle anses erforderligt, för riksdagen förelägga det förslag, som denna utredning må föranleda.

Stockholm den 17 januari 1928.

Jöns Pålsson.
